UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Baldi Pervsini Commentariorvm In Pandectas Tomvs ...

Vndecim priores pandectarum libri hîc explicantur

Baldus

Lvgdvni, M.D.LVIII.

De alienatione indicij mutandi causa facta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-95903

Visual Library

¶ In tex.ibi in legatione. ¶ No.ꝙ legatus in legatione poteſt priuatam vtilitatē procurare.an legatis reſtituatur ſalariū ſi minori tpe ſtēt in legatione.dic per Dy.de le.ij.lucius.§.a te. ¶ In gl.que incipit.vt hic ibi:ſed quid.dic quis nitiť contra ius cōmune. Inſpicitur id qđ nocet:qꝛ due rationes mutant idem in odioſis ⁊ reſtringēdis.ad ſille.ſi quis in grani.§.fina.⁊.l.ij.⁊.l.ſi vir.⁊ ibi not.de vſuca.pro donato. ¶ In eadem glo.ibi:principalius.Nota effectum applicande cauſe principaliori.et illa eſt principalior que principaliter monet intentionem agentis.quelibet cauſa que plus influit dicitur principalior vt.ſ.de mino.l.verum.§.Item queri poteſt.⁊ vide per Cynum.C.de ſacroſan.eccle.l.qui ſub pretextu.⁊ vide Dynum in.c.ij.de regu.libro ſexto.prope finem.

SI quis ſtipulatꝰ. In integrū reſtitutio actionē inſtituit nō aūt reſtituit veterem q̄ nō erat.hoc dicit.Nota hic mirabilem effectū reſtitutionis tā in contractu vt hic,quam in vltima voluntate.vt.ſ.eodē.l.ſi quis titio legauerit.ſcilicet qꝛ facit conditionem etiam haberi pro impleta nec poteſt impleri propter lapſum temporis. hoc dicit iſta bona lex.Et ſequitur.l.is qui reipublice.

IS qui reipublice. Quando res erat eq̄ peritura p̄ſenti ſicut abſenti nō dať reſtitutio.h.d.Nō quia abſentia non erat cauſa leſionis. ¶ In gloſſ.ſ.veriſimile.ibi puta.not. quod declaratio animi nocet declaranti.⁊ adde qđ no.in.l.fulciniꝰ.§.ſi is q.ſ.q.ex cau.in poſ.eať ⁊.ſ.de excep.do.l.apud celſum.in prin.⁊ qđ no.Dyn.in.c.pro poſſeſſore.circa p̄n.⁊ facit ī rōne ſui.l.ſi.ſ.p derelicto.Sꝫ Jaco.de are.dicit qđ hec exempla ſibi nō placēt.qꝛ licet ita fuerit proteſtatus pōt penitere.⁊ qꝛ ꝓteſtatio prodeſt ꝓteſtāti: non aūt nocet ſecūdū eū.Et Cyn.in addi.qđ nihil eſt.vt ptꝫ p.ll.quas.ſ.allegaui.⁊ licet poſſet penitere.tū penitētia non preſumiť. ¶ In ea.glo.ibi,reſtituetur:qꝛ ſemper p̄ſumiť euꝫ non voluiſſe damnum pati,nec paſſurum ſi preſens fuiſſet.vt.ſ.ſi mīu.ven.not.l.j.in fin.⁊.l.j.de re iudi.⁊.l.j.C.de reſt.mili.

Additio Baldi.

IS qui. In textu ibi,Etiā ſi reipublice.Naꝫ verbum cauſa importat cauſaꝫ finale ſed hic abſentia nō eſt cauſa finalis dāni.Nā cauſa finalis eſt illa que circumſcripta non ſequiť cauſatum.Paſſurus.vide Innocentium.extra.de preſcrip.ca.j. ¶ Item adde quod not.ſ.quibus ex cauſis in poſſeſſionem eatur.l.fulci.§.ſi is qui. Baldus.

1 ☞ Quot requiruntur in milite ad hoc,vt ſit verus miles.
2 Caſtratus,miles eſſe non poteſt.

MIlites omnes. No.qđ miles non poteſt recedere ſine licentia. ¶ †Item no.hic gloſſam quot requiruntur in milite ad hoc vt ſit verꝰ miles. ¶ In gl.piurij.ibi.enſis.No.ꝙ nō dr de calcaribꝰ.⁊ alijs inſignijs.ꝺ enſe. ¶ In ea.ibi,iſti tales.ergo ſecꝰ in militibꝰ noſtri tpis qꝛ non ſunt tales quales requirit iſta glo.Sꝫ Gu.dicit alr quē hic vide.Alij dicūt ꝙ ex q̄ milites hodierni tpis hūt ſupioris autoritatē ⁊ faciunt militarē ꝓfeſſionē qđ ipſi ſunt veri milites:tū militia eorū nō eſt priuilegiata:ſꝫ debēt vti iure cōi in eorum
2 actibus.⁊ vide Cy.in.l.j.C.de iur.⁊ fac.ign.in.vi.q.† Addꝺ qđ caſtratus non poteſt eſſe miles .lx.diſtinc.precepta.in gloſſa.

Additio Baldi.

MIlites omnes. No.militē a ſignis ſine periculo recedere non poſſe.⁊ vide in Spe.de procura.§.j.verſ. Item quod eſt miles. Baldus.

QUi reipublice. Abſens reſtituiť ꝯ abſentem.h.d.Caſus q nō eſt alibi in hoc ti.No.qđ priuilegiatꝰ cō
a tra priuilegiatū vtitur ſuo priuilegio[a] ſubtiliter intelligendo.hic non eſt vterq̄ priuilegiatus:ſed ſolus ille q tractat de damno vitādo.⁊ ideo notabile non colligiť hic de duobꝰ priuilegiatis actualiter:ſed ſolū potentialiter.⁊ adde qđ no.Cy.in auť.quas actiōes.in.q.iiij.C.ꝺ ſacroſan.ec. Bal.

¶ De alienatione iudicij mutandi cauſa facta. Rubrica.

OMnibus modis. Primo pōit gn̄alem intētionem pretoris. ¶ Secundo deſcendit ad ſpecieꝫ ⁊.h.d.Alienans dolo malo cauſa mutādi iudicij teneť aduerſario ad intereſſe.h.d.vſq̄ ad.§.opus quoq̄.ſ.eo.lege tertia. ¶ In text.ibi,itaq̄ ⁊ ſi.hoc exemplificat quomodo pōt noſtra intereſſe. ¶ In textu ibi,prouincie.vel clericū quia et ipſe alterius fori eſt.vt extra eodem capitulo primo.

vel eccleſiā:quia eccleſia interpretatur eſſe aduerſarius valde durus.vt no.in.l.ſi ita quis.§.ea lege.ſ.de verbo.oblig.vel minorē.propter beneficium reſtitutionis.naꝫ expedit magis litigare cū maiore quam cum minore.vt no.in.l.ij.§.qđ obſeruari.C.de iura.calum. Additio Baldi.

OMnibus. Hic tex.gl.ī Spe.de ceſſio.actiōis.§.j.in auť.hic noſtra ⁊ ſi.ī gl.militis ibi.⁊ no.an milites noſtri tpis ha
b beāt ꝑuilegia militis,dic ꝙ ſic[b]. ea quorū rō ad huc hodie remanet puta ne torq̄anť.nō ea quorū rō nō ramanet puta qđ non ſolenniter teſtenť ſecūdum Guli. vide Cyn.C.de iur.⁊ fac.igno.l.j.in.vi.q.⁊.C.eo.l.fin.vide.C.loca.l.ſi.verſi.militis aūt.nō tamē debēt portare arma ſecundū eū.dic qđ inſignia nō ſunt de ſubſtātia:ſꝫ autoritas ſuperioris ⁊ ꝓfeſſio militaris nil aliud eſt de forma:ſed ad bñ eſſe habet ergo hoc ꝑuilegiū hꝫ omnis miles militari ſtylo creatꝰ legitie. ¶ In ea.glo.eiuſdeꝫ.l.que incipit,periurij vel mortis.ibi,dꝫ poni ⁊ ſcribi in.l.milites.ſ.tit.j.hoc no.ꝙ licet aliquis ſit in matricula notarioꝝ ſi tū nō eſt notariꝰ ⁊ hoc cōſtat non valēt ſua in
c ſtrumēta.vt.C.de teſtamēto mili.l.ſcriniarios.[c] Et fuit qđ diſputata p Mar.ſil. qui ſic determinauit vñ dicať matricula. vide ar.l.di.cōtumaces. ¶ In tex.p̄ſentis.l.omnibus.ibi,duriorē nobis.ergo attēditur hoc reſpectu rei de quo in Spe.de ceſ.act.§.j.ver.qđ ſi aliqs.in ver.ſequē.⁊.vſi.quarto preſumitur ⁊c.verſi.ſꝫ opponiť.⁊ ſe.vbi oīno videas.Itaq̄ hic ponit exēplū vſq̄ ad.§.ex quibus.Ibi ꝓuincie.Idem ſi clericū.Nā
a ⁊ hic mutat forū.vt extra.e.c.j.Bar.Ideꝫ ſi eccleſiā.vt no.de verb.obli.ſi ita qs.§.ea.lege.Idē ſi minorē:qꝛ durior aduerſarius eſt ꝑpter beneficiū reſtitutionis.facit.l.j.ſi ex noxali cauſa agatur. ¶ Opp.vide omnino Ja.de are.de lega.j.ſi ſeruus plurium. ¶ In glo.que incipit,imo videtur.ibi rebus ⁊ rōne itineris.Et nota ſumptus itineris nō venire ratione victorie
b vide.ſ.de dolo.rē quandā.Sꝫ an vt habeat locū hoc edictum neceſſe eſt qđ preceſſerit libelli ꝓductio vł citatio.dic in Spe.de competent.iudi.addi.§.fin.ver.Item facit aduerſariuꝫ in
c cidere. Baldus.

a ¶ Priuilegio.de quo vide Fel.in.c.cū pro cauſis.de ſentē.excōi.et qđ ibi dixi in apoſtil.
b ¶ Sic.vide tul.in.l.j.titu.proximo.
c ¶ L.ſcriniarios.⁊ ibidem vide qđ habetur p eundem bal.p tex.in.l.ſi ſolennibus,C.de ſi.inſtru.⁊ addꝺ Bar.in l.matriculā.p illū text.C.de princ.agen.in re.l.xij.

AUt alium. ¶ In text.ibi:vexaturus:quia eſt valde rigoſus. hoc dicit Baldus.

QUia etiam. In tex.ibi,debeo.vide ꝙ no.in.l.ſi.C.vbi ī rē actio. in gl.an pro hoc ibi,cōtradicit.⁊ male:qꝛ doloſus non habet beneficiū excuſſionis.facit.ſ.de pet.hereditā.l.etiā.§.penul.Et eſt expreſſuꝫ cōtra Pla.ſ.qđ fal.tu.auť.l.nouiſſime.⁊ ibi per Dy.ꝭm Cy.nam ſi haberet diceret falſum.l.itē ſi res.qꝛ eſſet imputādū actori qui fuit negligēs in excutiendo.vt.ſ.de ſolu.l.ſtichum.§.ſi mandato. ¶ In gl.imo.ibi.alienauit.imo ibi loquiť ꝺ potētiore rōne officij.⁊ facit.ſ.e.l.non ſolū.§.j.Itē ibi alienatur actio hic res ꝭm Cyn. adde circa hanc gl.in.l.iiij.§.fina.ſ.e. ¶ In eadē gl.ibi,in eis rebus.no.de quibus intelligať.l.properandū.§.finaū.⁊ vide ſ.de dolo.l.rē quandā. ¶ In eadē gl.ibi,vel intentionē.no.ꝙ habēs iuſtā intētionē cenſeť habere iuſtam cauſam quantum ad reſarcionē expēſarum vitandā.ſꝫ tu dic quod iſta intētio dꝫ eſſe ꝓbabilis non temeraria.vt inſtit.de pe.temere litigā. ¶ In eadē gl.ibi,eſtimationē.iſta glo.preſupponit quod eſtimatio rei veniat in intereſſe ex hoc edicto.quod nō eſt veruꝫ ꝭm Cy.qꝛ iſtud edictū loquitur de intereſſe alienationis non de pretio rei.poſſet ſuſtineri quod iſtud edictum loqueretur etiam de dotali intereſſe.vide in Specu.de ceſſi.actio.§.j.verſicu.ſed opponitur cum ſequenti.

1 ☞ Proteſtatio non afficit ſingularem ſeceſſorem.
2 Autor nō incidit in penam pro facto ſingularis ſucceſſoris.

Opus quoq̄. Exēplificauit ſupra de intereſſe particulari:hic exēplificat de
1 intereſſe totali. ¶ †Not.qđ proteſtatio nō afficit ſingulareꝫ
2 ſucceſſorē. ¶ †Scđo not.ꝓ facto ſingularis ſucceſſoris autor nō īcidit in penā. ¶ In gl.imo vř.ibi.ſed interdū hec vera.qꝛ hic fuit opus ꝯſtructū a ſucceſſore,ibi ab autore.nā hic nō poſſet demoliri qꝛ pateret ſucceſſor damnū expenſarū ſaltē ipſius edificationis. ¶ In eadē gl.ibi.l.titius.dic p Dyn.in.d.l.ſi.de op.no.nūc.⁊ adde ⁊ vide qđ no.in Spe.de em.⁊ vēditio.§.ſciēdū.ver.ſed pone Pe.de arbi.§.ſequitur.verſi.qđ ſi iurauit ſe.⁊ de pen.§.ſequiť.verſi.Itē circa hoc q̄riť.Extra no.ꝙ ſi ille q tenebať publiciana:qꝛ habebat titulū alij vēdidit ⁊ tradidit qđ emptor nō teneť publibiana:qꝛ hꝫ titulum argumēto huius.§.vēditor vero teneť per actionē in factū ꝑ hūc.§.ꝭm Bar.Si quis vellet reſpōdere ad hūc.§.diceret ꝙ aliud eſt in actione reali qꝛ afficit rem,⁊ aliud eſt in actione ꝑſonali de qua hic loquitur.⁊ ad hoc facit.qꝛ mala fides autoris impedit preſcriptioneꝫ.eſt ergo ⁊ publiciana;qꝛ iſta ſunt conuertibilia.vt not.ſ.de publi.eum qui. Bald.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

Ex quibus apparet. Cōcludit tā ex regula quā ex exēplo. ¶ In gl.ſ.ad intereſſe ⁊c. Iſtā ergo obligatio dȝ ſic fieri ꝙ actoꝛ ſit cert⁹ de re ipſa ꝯſequēda in caſu euict.⁊ itelligitur certus ꝑ ꝓmiſſionē penalē:qḋ eſt no.⁊ eſt ar.ꝙ ſi venditoꝛ q alienauit vult in ſe trāſferre iudiciū euictiōis habeat cū pena ꝓmittere de reſtitutione rei ſm Bart.niſi dicas ꝙ aliud eſt ibi: qꝛ vēditoꝛ putat̄ defenſoꝛ cū mādato.ex quo eſt in rē ſuā:vt.ſ. de ꝑcu.l.lȝ.§.ea.obligatio.⁊ iō emptoꝛ patiet̄ executionē;vt in aut.qua in ꝓuincia.⁊.j.de iudi.l.venditoꝛ.vn̄ nō eſt neceſſariū inſerere penā loco rei.⁊ facit ad glo.hanc qḋ no.j.de pretoris ſtipu.l.ſi. Bal.

Additio Baldi.

Uia etiam. §.ſȝ ⁊ ſi.no. ꝙ ille qui facit duriorē ꝯditionē aduerſarij in onere ꝓbādi tenet̄ ex hoc edicto:⁊ ſic eſt ar.ꝯ reū q ſubtrahit minis vl̄ precib⁹ vel alio mō actori vel teſtes vl̄ ꝓbationes vt teneat̄ hac actiōe.No. ꝙ ille q cōſequitur intereſſe dicit̄ in integrū reſtitui. ¶ In gl. q̄ incipit, imo videtur ibi. Itē no.hic argumentū.vide omnino ecōtra in ſpecu.ꝺ procura.§.ſequitur.ver.Itē ecōtra hic querit̄.vide j.de rei vendi.iul.ſed ibi nocet quo ad rē ipſam hic quo ad penā loquit̄. ¶ In eadē glo.ibi,nec emptoꝛ de ipſo emptoꝛe dic quod ius excipiēdi dat̄ ei ⁊ in eum:ſȝ ius agendi non cōpetit cōtra eum niſi ſit actori queſitum ius in re, vt ius ſeruitutis. vl̄ ſimile ſcōm Lau.de ſal.hic.Sed an ex ſuo facto teneat̄ vēditoꝛ:hic eſt alia queſtio.Et vr̄ ꝙ ſic.vt.ſ.ꝺ pactis.nō impoſſibile.⁊ de verboꝝ obligatio.ſi ſeruū.§.j.⁊ hoc verū ſi pactuȝ eſt reale:ſi aūt ꝑſonale tunc eſt verū quod nō egreditur perſonā.vt.l.iuris gentiū.§.pactoꝝ.Et nūtiatio in iſto.§. opus. eſt in pſonā quo ad quid,ſcilicet inquantū afficit perſonā: ſed inquātū afficit ipm opus eſt in rem.In eodeȝ verſ. ⁊ emptoꝛ. vide omnino quod no.in ſpecu.iiij.parte.de emptio.⁊ vend.§. ſciendū.ver.ſȝ pone.p. ¶ In fine iſtius gl.ibi titi⁹.dic vt not. per Dy.in.l.ſi.de no.ope.nū.vide in ſpe.ꝺ arbitro.§. ſequitur. verſ.quid ſi iuriū ſe. ¶ In tex.huius.in.§.opus.quoqȝ nouū. tu poſſidebas rē quādā ꝑ qua habebā publicianā ſine titulo dū vellē agere ꝯtra te.Tu vēdidiſti ⁊ tradidiſti titio cū agere non poſſim cōtra titiū:quia habet ſimile ius mihi ergo ⁊c.argumēto huius.§.Barto.idem ſi titulū ab aliquo acquiſiſti in fraudē meā ad hoc vt per ſimilē titulū me excluderes, pōt ēt dici qḋ titulus nō opitulat̄ ſi de fraude ꝯſtat:vt.j.e.l.ſi. in fin. Et pſumit̄ fraus ſi titul⁹ fuit acqſit⁹ lite mota vel ſi fuit acqſit⁹ a violēto vel clādeſtino inuaſoꝛe.de iud.c.qꝛ.G.not.j.qb⁹ ex cau.in poſ.eatur.l.ful.§.ſed is q.⁊ in.c.ſi te.de pben.in ſi.de renūtia.lib.vj.⁊ hic videt̄ expſſum.j.de petitiōe hered.ſi ⁊ reȝ ⁊ ptiū.in pn.verſi.de hoc.Idē tenet Jacob.de are.C.de petitione heredi.cogi.⁊ facit eodem titu.ſi poſt morā.j.reſpō.⁊ eſt rationabile:qꝛ titulus acquiſitus mala fide nō valet in publiciana.⁊ facit eadem.l.verſiculo ſed ⁊ hominem.⁊.j.eod.ex hoc edicto.in principio.⁊ facit.j.qui poti.in pigno.habean.l.ſi nō domus. ¶ Sȝ nūquid de re litigioſa poteſt compromitti in arbitrum:dic ꝙ ſic.argumen.de rei ven.Is a quo.et ſi aliqȝ pena compromittit̄ tacite ⁊ expreſſe poterit emologari.⁊ hic eſt modus alienādi rem litigioſam.Sed nunquid poteſt cōpromitti in arbitratoꝛem, non loquoꝛ de cōpromiſſo inter ꝑtes:ſed inter partem alteram ⁊ tertiam perſonam.dicit Ja. de raue.qḋ nō:qꝛ per hoc fieret alienatio rei litigioſe quod eſt ꝓhibitū.de hoc ꝑ Cy.C.de epiſcopali audiētia.l. epiſcopale. ⁊ in ſpeculo.de arbitro.§.arbiter.verſi.arbitratoꝝ. qḋ nō credo verū.qꝛ compꝛomiſſum in arbitratoꝛē nō cōtinet alienationē ſȝ pſonalē obligationē tm̄ q̄ nō eſt ꝓhibita ꝑ titulum de litigio.argumēto.ff.de verbo.ſignifi.alienat. ¶ In gloſſ. q̄ incipit ſȝ ad intereſſe.ibi,ſub pena.arg.qḋ ſi venditoꝛ velit in ſe ſuſcipere iudiciū aīo nouādi.debeat preciſe ꝓmittere reſtitutionē rei ſub magna pena.Et vide.j.de peti.here.l.etiaȝ §.pe.ſed ibi erat ſucceſſoꝛ qui volebat ſubire iudiciū non autoꝛ.⁊ eodem titu.in.l.ſed ⁊ ſi.§.item ſi rem diſtraxerit.que in autoꝛe loquitur. Bal.

1 ☞ Dolus autoꝛis non excludit vſucapionem ſucceſſoꝛis.
2 Preſcriptio ſucceſſoꝛis non patrocinatur autoꝛi.
3 Moꝛa in vno remedio aliud non excludit.

Item ſi res. Licet emptoꝛ vſuceperit vēditoꝛ non liberatur ab
1 actione in factū tn̄ ex hoc edicto.hoc dicit iſtud pn ipiū. ¶ †Not.ꝙ dol⁹ autoꝛis nō excludit vſuca
2 pionē ſucceſſoꝛis. ¶ † Scdō no.ꝙ pſcriptio ſucceſſoꝛis nō pa
3 trocinat̄ autoꝛi. ¶ † Itē not.ꝙ moꝛa in vno remedio aliud remediū nō excludit qḋ cōpetebat ꝯ diuerſaȝ pſonā. ¶ Itē no. de actiōe ſubrogata :qꝛ vr̄ hic durare maioꝛi tpe.tn̄ ꝓprie loquēdo hic nō eſt ſubrogatio. ¶ In gl.ſecus ſi deperdite.ibi, ſed ego dico.no.optimā gloſ.quādo mala fides autoꝛis facit incidere rem immobilem in vitium furti,⁊ quādo nō naȝ ſi alienans habet titulum nō cōmittitur furtum.Item nō cōmittit̄ furtū ſi nō interuenit vera traditio ⁊ limitat.l.ſi i emptione.§.itē ſi emptoꝛ.de contrahen.emptio.ſecūdū Bart. ¶ In eadem glo.ibi.tollat eā.iſtud videtur mihi dubiū.qꝛ hec patiētia hȝ viȝ traditiōis coꝛpoꝛalis.vt.j.de actio.emp. l.qui pendente.⁊.C.de acquiren.poſſeſ.l.ij.⁊.ſ.de dolo.l.ſi cū mihi. ¶ In ea.gl.ibi,ſupeſſet.hoc exemplū approbat Odofre.in gloſſ.contra alienationem.Dubium erat:qꝛ videbat̄ res eque peritura nō facta alienatione cū preſcriptio nō fuiſſet iterrupta.vl̄ ſaltē videt̄ deſinere itereſſe rōne ꝓmoꝛe actoris. ¶ In eadē gloſſ.in ſi.⁊ eſt argumētū qḋ licet nō ſit accuſat⁹ principalis delinquēs ītra terminū ſtatuti,tn̄ poſſit accuſari ſyndicus qui nō denūtiauit quia tenet̄ diuerſis legibus.⁊ preſcriptio vnius alteri nō ꝓdeſt,vt hic nō obſtat.l.ſi ſeruus.qꝛ ibi tenebatur ea.l.facit.ſ.de infā.l.ſeruus.Itē nō ob.l.ſi.de his quia nō do.qꝛ ibi pſcriptio fingit retro eo qḋ confirmat actum ex quo oꝛiebatur ius.⁊ ſic facit ceſſare cauſam agendi.vt no.Jaco.C.de inofficio.teſta.l.eum qui.in lectura.⁊ vide omnino quo not.Cy.in.l.ij.C.quod metus cauſa. Baldus.

1 ☞ Actio iſta ceſſat ſi purgatur intereſſe aduerſarij.
2 Poſſidere deſinens nō dicitur alienare.
3 Uiri optimi lites maxime proſequntur odio.

Itemqȝ fieri poteſt. No.ꝙ iſtud edictū regrit ſubſtātialia tria ſcilicet dolū,item alienationē cauſa mutandi iudicij,itē itereſſe aduerſarij.Et ſi qḋ iſtoꝝ deficit ceſſat actio.vn̄ ſi nō eſt i dolo:ſȝ ideo alienat:qꝛ nō vult litigare nō tenet̄ hoc edicto.Itē ſi ꝓpter occupationes hoc facit:puta ſtudēs non deſerat ſtudiū vel mercatoꝛ nō deſerat mercātiā.vt.j.l.pri.§.j. ¶ Itē ſi cōmittit dolū ⁊ non alienat nō tenetur hoc edicto: puta ſi poſſeſſionē omittit.ſcȝ in deſerendo nō dico trāſferē
1 do.⁊ ſic nō obſt.prin.l.ſeq. ¶ † Itē ſi purgat̄ intereſſe aduerſarij ceſſat hec actio.vt.ſ.l.pri.i ſi.⁊.j.eo.ex hoc edicto.§.pe.
2 ⁊ de pac.l.ſi cū fundus. ¶ † Secūdo no.ꝙ qui deſierit poſſidere nō dicitur alienare.⁊ vide.j.de cōtrahē.emptio.l.ſi fiſtulas.§.j.⁊ Jac.j.de re.coꝝum.l.magis puto.⁊ Innocē.de reb. eccle.nō alie.c.epiſcopi.⁊ ibi Spe.de reſrip.§.pſentat.§.rōne
3 foꝛme.verſi.no.qḋ talis.⁊ verſi.ſeq. ¶ † Itē nota ꝙ boni viri habēt lites odio.⁊ dicit Jac.de are.C.mādati.l.per diuerſas.quod illa.l.nō hȝ locum in eo qui cedit actionem:qꝛ habet odio lites vel ex neceſſitate vl̄ vtilitate rei familiaris.vt j.l.pri.§.j.qḋ nil eſt:qꝛ iſte leges loquuntur de alinatiōe rei ibi de alienatione actionis.Item qꝛ iſte leges deſiderāt dolum reſpectu alienationis.ibi reſpectu ceſſionarij qui preſumitur eſſe redemptoꝛ litium.⁊ adde qḋ no.Inn.de priuile.c. accedentibus.⁊ in ſpe.de locat.§.nūc aliqua.ver.centeſimo.⁊ vigeſimotertio.⁊ centeſimodecimo ſexto. Bal.

Additio. Bald.

Item ſi. In textu ibi nec enim alienat. vide omnino qḋ not.Inn.extra de reb.eccleſie non alienan.epiſcopi.⁊ in Spec.de reſcrip.preferri.§.ratione foꝛme.verſicu.⁊ no.quod talis.⁊ verſicu.ſequen. ¶ In tex.ibi,qui lites.vide quod not. Innocen.de priuile.accedentibus.⁊ in ſpecu.de loca.§.nunc aliqua.verſicu.xxiij.⁊ verſicu.cxvj. ¶ In glo.que incipit,ſecus ſi deperdite ibi,vt emptoꝛ tollat.contra hoc facit qꝛ qui patitur tradere videtur.C.de acquiren.poſ.minus.ergo in iſta amotione committitur furtum.argumen.de acquirenda poſſeſſione.l.iij.ſi rem proximam.Solu.melioꝛ eſt qꝛ ibi nulla interuenit amotio. ¶ In ead.gloſſ.ibi,interrumpere hoc quando poſſeſſoꝛ habet titulū:ſecus ſi non habet titulū, ſecundum Gulielmum nota infra de publicia.l.ſi ego.§.partis. Baldus.

§. Si quis, alias eſt. **§. Non ſolum.** Nota ꝙ vbi occurrit ratio impedimenti cenſetur dolus abeſſe. ¶ In text.ibi,dominio. ¶ Nota ꝙ procuratoꝛ in rem ſuā poteſt fieri per tranſlationē dominij non ſolū per ceſſionē actionis.vt.ſ.l.proxi.in fin.⁊ quod not.in.l.j.in prin.ſ.de edendo.Adde ad iſtum.§.qḋ no.Cyn.in.l.fina.C.de litigio. in vltima queſtione. Baldus.

Ad iura. Hoc edictum ꝑtinet ad incoꝛpoꝛalia,⁊ ad iura infra dominium.h.d.tex.cum glo.

Hec actio. No.ꝙ interitus ſpeciei liberat debitorē q tenebat̄ ad intereſſe niſi quaten⁹ pl⁹ eſt in itereſſē ꝙ i ipſa ſpecie.facit.l.i nanc ſauphei.j.loc. ¶ In tex.ibi,rei.i.intereſſe.⁊ adde ⁊ vide Jacobum.in.l.j.ſ. ſi ven.nole.vel ſimilē.ſ.ſucceſſoꝛē:qꝛ pertinet. ¶ In text.ibi, perſecutionem ſcilicet ex parte actoꝛis ex hoc edicto ille qui non exhibet in foꝛma qua debet tenetur.

Ex hoc edicto.§.Ait ꝑtoꝛ. No.ꝙ in re litigioſa nõ hʒ locũ iſte titulus:⁊ eſt rõ: qꝛ hic requirit alienatio:ſed res litigioſa nõ ꝑt alienari:qꝛ tũc fit executio ꝑinde acſi nõ fuiſſet alienata.C.de lit.l.ij.de admi.tut.l.chirographis.§.pen.ſʒ nõ eſt ita qñ res nõ eſt litigioſa qꝛ tũc nõ fit executio ꝯ prioꝛẽ ex eadẽ inſtãtia. vt inſti.de act.§.itẽ ſi qs aũt.Cyn.no.ꝯ.C.de aliena.iudi.l.j.ſed Jac.de ra.dicit quod lʒ rei litigioſe non valeat alienatio, ſi tñ actoꝛ vult qꝺ valeat.⁊ agere ex hoc edicto põt:qꝛ in ſuũ fauoꝛẽ eſt hoc introductũ.⁊ ſic concurrit iſtud edictũ cum illo remedio ſcꝺm Jac.de ra.⁊ Cy.in addi.¶ Secũdo no.iſtud edictũ habere locũ etiã in iudicio non ꝑparato vñ ad hoc vt habeat locũ hoc edictũ nõ eſt neceſſe qꝺ preceſſit libelli ꝓductio vel citatio.vt no.in Spec.de cõpetẽ.iudi.§.ſi.verſi.itẽ facit aduerſariũ incidere.¶ In glo.alioquin.ibi,quaſi.iſta gl.dicit qꝺ nõ ſit res litigioſa niſi vbi agitur ꝺ dñio vel quaſi.ad de.C.de cõi diui.l.j.⁊ per Inno.de conſtitu.c.cũ.M.ferrariẽ.

Alienare. Hoc edictũ hʒ locũ in alienatiõe inter viuos etiã ſi nõ ſit alienatio pꝛopꝛie,qꝛ non ſit tranſlatũ dominium.non autem in alienatione ꝑ modum vltime volũtatis.hoc dicit.¶ In tex.ibi,intelligit largo modo accepto vocabulo.⁊ ſic nõ obſtat.l.j.C.de fundo do.facit.l.nõ ſolũ.in pꝛincipio.ſ.eodẽ.¶ In glo.alienat.in fine.⁊ ſic nota.ĩ.de leg.ij.l.peto.§.fratre.quia ibi erat pꝛohibita quelibet alienatio hic non.ſed ſolum iſta que fiebat dolo malo q dolus videtur ceſſare in vltima voluntate.⁊ pꝛeſtat ar.in aut.nunc ſi heres.C.de litigio.Item in noſtro caſu non erat pꝛohibita alienatio ratione rei vel pꝛopter defectuʒ adminiſtrationis,ſed ratione conſilij ſeu fraudis.

Si quis alienauerit. In extraoꝛdinarijs criminibꝰ hʒ locũ penitentia.h.d.ſecundũ gloſſ.vel ſic,In quaſi delictis ꝗ non ſunt pꝛopꝛie delicta ſi deſinit intereſſe deſinit actio competere.h.d.Alienare enim non eſt hic pꝛopꝛie delictum cum ſoꝛtiatur alienatio ſuum effectum,quod nõ eſſet ſi eſſet de genere delictoꝛum vt.l.ſi in emptione.§.idem ſi emptoꝛ.ĩ.de cõtrahẽda emptione,vel ſic,Quem obligat alienatio liberat retentio.hoc dicit.¶ Nota tamẽ quod idẽ eſſet in emphyteuta:qꝛ ibi cadit a iure dominij. vnde non hʒ locũ penitentia,quia culpa traxit ſecũ executionẽ.de hoc not.in ſpe.de loca.§.nũc aliqua.verſi.cxvj.facit.ĩ.de fideicõ.lib.quedam.⁊.l.rogo.⁊ vide Cyn.ĩ.de vſucapio.l.ſequitur.§.idem labeo.⁊.S.C.de ap.l.ſi quis libellos.⁊ ſupꝛa eodem.l.iij.per.S.⁊ facit infra qui ⁊ a quibus.l.matrimonij.

Additio Baldi.

1 ☞ Ceſſio in fraudem fieri non perſumitur.

1 **Non ſolum.** §.ſi quis.†no.caſus in qbꝰ ceſſio nõ pꝛeſumit fieri in fraudẽ.vide Cy.C.de litigio.l.ij.C.cõmuni diui.l.j.⁊ vide oĩno.C.de litigio.l.fin. in vltima.q.Innocen.de conſti.cum.M.ferra.⁊ de maio.⁊ obe.inter quatuoꝛ.¶ In textu ibi,dominio.meo.facit pꝛo glo.que eſt.ſ.de edẽ.l.j.in gloſſa que incipit,aduerbium tempoꝛis.

§.Qui venditori. In.l.ex hoc edicto.

Ex hoc edicto. Non videt cõmittere fraudeʒ qui vtit iure ſuo vbi nõ eſſet alias vſurꝰ in quo aliũ officeret et dãnificaret.h.dicit.¶ In gl.intellige.ibi.redhibiturus.l.ſeq.hoc placet Jac.de are.⁊ Cy.qꝛ lʒ qs de iure faciat:ſi tñ pꝛincipaliter ad dãnũ alteriꝰ, facit illicite.ĩ.ꝺ aqua plu.arcen.l.ij.§.item varus.de damno infe.l.pꝛoculus. Baldus.

Additio Baldi.

Ex hoc edicto. In textu ibi.§.alienare vide.ĩ.eo. Item.§.põt.et de rebus coꝛum.magis.§.j.⁊ ſi quis. argumẽto qꝺ ſi iudex fecit litẽ ſuã interlocutoꝛie ꝓnũtiãdo,reuocãdo interlocutoꝛiã liberat ſe.vide in ſpe.de loca.§.nunc aliqua.ver.xcvj.⁊ verſi.pꝛece.⁊ ſe.per Guli.C.de app.ſi quis libellos.⁊ vide omnino in ſumma feu.vj.charta. verſi.Item queritur in eo.hoc edicto.tantũ duo contractꝰ ſunt vt ſ.de pactis.l.ab empti one.in fine.vide Dynum.ĩ.de vſucap.l.ſequitur.§.Item labeo. Baldus.

Additio lecture vacantis in.l.quia. Bal.

Quia. Redhibitio hoc caſu vꝛ ꝙ emphyteuta recuperat emphyteuſim amiſſam.qꝛ vẽdidit domino irregſito.Et idẽ dico ſi res ſit inempta ex pacto.l.cõmiſſoꝛie vel adiectionis in diẽ,qꝛ hoc retro fingitur.vt no.ĩ.de dona.l.j.in ſi.magne gl.redimẽ a do veroꝰ emphyteuta non recuperaret ius perditũ.[a] vt not.ꝑ Guli.n.l.iij.ſ.eo.⁊ facit qui ⁊ aquibus.l.matrimonij.

Cum miles. ¶ Cedẽs iura cã mutãdi iudicij agit,non ceſſionariꝰ.iſta eſt vna lectura.vel ſic.Pꝛetẽdes traditionẽ cauſa mutãdi iudicij etiã in caſu ꝗ debeat fieri executio in rẽ ipſam nõ dʒ ſe opponere ꝓ ceſſui.h.d.ſcꝺm aliaʒ lecturam.Fecit ad pꝛimam lectu.C.de litig.aut.nũc ſi heres.¶ In gl.pone.ibi,nõ quia miles.vt.C.de ꝓcura.l.q ſtipẽdia.¶ In eadem glo.ibi,experit.⁊ eſt arg.qꝺ iſte titulus non habet locũ in actoꝛe alienante cauſa mutãdi iudicij,qꝛ iudiciuʒ nõ mutatur de iure,ſed cũ eodem ventilatur.⁊ ſic eſt argumẽtum.ſ.eo.l.nõ ſolum.§.ſi quis autem.⁊ facit quod not.ſ.ea.l.in vlti.glo.⁊ in ſpe.de ceſſi.actio.§.j.ver.ſed op.ſed Jac.de ra.dicit qꝺ hic titulus hʒ locũ in actoꝛe alienãte,ſʒ alio mõ ꝙ in reo qꝛ contra reũ conſulitur per viam actionis,ſed in actoꝛe ꝑ viã exceptionis tm̃ cõtra ceſſionariũ opponentẽ argumento huiꝰ legis.Itẽ habet locũ iſte titulꝰ in re mobili ⁊ immobili.ſ.e.l.itẽ.in ꝑn.Et idẽ dicit Cy.in addi.Sʒ põt dici ꝙ exceptio ſit ex permiſſione iſtiꝰ.l.nõ ex ꝑmiſſione huiꝰ edicti ꝑtoꝛis.⁊ ideo iſta lex eſt multũ ſingularis.¶ In eadẽ gl.ibi.ſʒ quomodo experit.ſ.cedẽs.¶ In ead.glo.ibi.quam litem.nã in alienatione actoꝛis hʒ locũ lex contraria.nõ in alienatiõe rei.¶ In eadem gl.ibi,videatur interpꝛetatio huius.l.¶ In eadem gl.ibi,trãſtuliſſe.alij ſoluũt qꝺ in contrario erat potẽtioꝛ rõne publici officij,ex quo habebat ius terrendi aduerſarium ſic in.l.j.C.ſi quacũq; pꝛe.po.hic nõ.nã nõ oĩs miles eſt terribilis aduerſarius rõne ſimplicis militie.⁊ facit.ſ.de off.ꝑſi.l.illicitas.§.illicita.¶ In.e.gl.ibi.recõcedet.No.qꝺ ceſſionarius poteſt recõcedere cedenti.¶ In ea.gl.ibi,reconcedere.vel dic quod hic ideo qꝛ ceſſio erat ĩefficax.ab ipſo in ꝑn.Itẽ remanſerunt iura directa penes cedentem.pꝛimum cõtrariũ debet eſſe de.l.j.C.ne li.potẽ.ſecũdum.de tranſac.iur.tertium.de.l.ꝑ diuerſas.⁊ ſic dʒ recitari ꝑ tria cõtraria iſta gloſ.¶ In ea.glo.in ſi.tu tene pꝛimũ caſum in glo.poſitũ ſm Ja.de ra.⁊ Cy.in addi.ex quo ſingulariter no.qꝺ vbicunq; ceſſio ſit ex cã mutandi iudicij excedente in ceſſionarium:⁊ hoc ſit de dolo malo cauſa opponẽdi reo durioꝛẽ aduerſariũ:ſʒ ſolũ cedẽs quod eſt no.Et in hoc eſt peregrinũ:qꝛ aſſignãt tria ꝯtraria.pꝛimũ reſpicit ſolũ militẽ ceſſionariũ,ſecundũ quẽlibet ceſſionarium,tertium quod ceſſionario competat ius agendi.de.l.per diuerſas.in ſi.⁊ ſolue vt glo.⁊ vide legem ſequentem que videtur contraria. Baldus legum doctoꝛ.

Additio Baldi.

Cum. Cedẽs iura cã mutãdi iudicij agit non ceſſionarius.hoc dicit ſecundũ pꝛimaʒ lecturã.vel ſic,Miles q pꝛetẽdit ius ceſſum a reo nõ põt quaſi ꝓ ſuo intereſſe ſe opponere pꝛoceſſui dato ꝙ executio haberet fieri in ipſam rem, ſi ſuccũbat alienatoꝛ.⁊ eſt no.quod iudex nõ dʒ pati quod potẽtioꝛ aduerſarius ſe opponat actoꝛi,⁊ eſt ſimilis ꝓuiſio.C.ꝺ litigioſis.aut.nunc ſi heres.⁊ nota.l.ſingularem.et per hoc intelligas quod alienatio fuit cauſa mutandi iudicij ⁊ in potentioꝛẽ.vnde hec lex pꝛouidet: quia alienare eſt agere ſecundum pꝛimum intellectum ⁊ defendere ſecundum ſecundum cog.⁊ repellit potẽtioꝛem a limine iudicioꝛum. Baldus

Si quis iudi. Qui alienauit cã mutãdi iudicij diuiſoꝛij nõ ꝑt diuiſoꝛie experiri nec ipſe nec ille in queʒ facta eſt alienatio.h.d.Caſus eſt ſingularis.⁊ ſine loquat in actoꝛe videtur contra.l.pꝛecedentem ſm pꝛimam lecturam.ſi ue in reo videtur contra eandẽ.i.ſecũdũ ſecũdam le.¶ In textu.ibi,rem.i.ſuã parteʒ ꝓ indiuiſo.¶ In tex.ibi,experiat ẽt ad perſonales pꝛeſtationes q ex quo voluit ꝙ alius experiat ſeipſum exclu.⁊ vʒ in ſui pꝛeiudiciũ.¶ No.ꝙ ſi vnus ex ꝯſoꝛtibꝰ alienat partẽ ſuã cauſa mutandi iudicij, ad hoc vt opponat cõſoꝛti foꝛte durioꝛẽ aduerſarium q ſuperat in litig.quod nec alienans agit communi diui.etiã ſi ex pacto debeat ad eũ res adire.ſic.ſ.e.l.Iteʒ in fin.nec is in quẽ eſt facta alienatio qꝛ ex mente edicti cũ ſit ꝓhibita alienatio obſtat actoꝛi exceptiõ.⁊ ſic nota caſum in quo vnꝰ cõſoꝛtiũ rõne delicti non põt agere diuiſoꝛio:qꝺ eſt no.ſed in eo qꝺ hec lex dicit qꝺ nõ agit alienans videtur cõtra.l.ꝑcedentẽ.ſed ibi in ceſſione actiõis hic in alienatiõe dñij.Itẽ ſm glo.ibi videt ſpeciale fauoꝛe militis foꝛte verũ,qꝛ in eo magis pꝛeſumitur bona fides ꝓpter ſimplicitatem militie,vel hic eſt ſpeciale in diuiſoꝛio iudicio:qꝛ de eo tantũ loquitur.l.licinia.pꝛima ſolu.eſt verioꝛ.¶ In glo.ſtulta.in fine non videtur verum:quia redimẽdo purgatur vitiũ:vt.ſ.eo.l.ex hoc edicto.§.ſi quis alienauerit.

Additio Baldi.

Si quis. Nec is q alienat cã mutãdi iudicij diuiſoꝛij,nec is ĩ quẽ alienat agere põt diuiſoꝛio.⁊ hoc ex.l.legitima.ſ.pꝛimũ donatuʒ ſecundũ ex mente huius edicti.⁊ not.l.peregrinaʒ.

a ¶ Perditũʒ. ꝓ quo vide ꝗ habẽtur ꝑ do. Alex.de imo.in.l.ſi inſulaʒ.ĩ.de vb.ob.⁊ ꝑ Pau.de caſ.ĩ l.ab emptiõe.ſ.de pac.⁊ hñ.de plũbi.in.l.quidaʒ in teſt.⁊ in.l.rogo de fideicõ. liber.

Additio Rubrice Bald.

¶ De receptis arbitris.

¶ Uide in ſpecu.de recuſ.§.effectus autem.in fi.

Compromiſſum. Arbitria ſunt redacta ad inſtar iudiciorū[a].h.d.Concor.l.rē nō nouā.C.de iud.¶ In gl.hic no.ibi.rē nō nouā.§.j.ꝙ clari⁹ hic ꝓſequit̃ O do.¶ In ea.gl.ibi.nō appellat̃.h.d.vt.l.arbitro.š.q̃ ſatiſd.co.⁊ extra de appel.c.cū dilectus.in fi.i nouella.¶ In.e.gl.ibi,nō preſtat̃.ſcꝫ corā arbitro ⁊ hec v̄a.¶ In ea.gl.ibi.C.qui legi.perſo.et forte ideꝫ eſſet de ꝓceſſu corā arbitro:q2 dꝫ ꝓcedi ſolenniter ſicut corā iudice.vnde equiparatio.l.noſtre intelligit̃ circa ꝓceſſum.ipm aūt cōpromiſſum eſt vere ꝯct⁹:nec eſt intelligendū ꝙ tractus ꝓcedat ad inſtar iudiciorū facit.l.labeo.ĵ.eo.in prin.per Bart.⁊ vide eundē in.l.nō diſtinguemus.§.de liberali.ĵ.eodem. Bald.

a ¶ Iudiciorū. adde idē p.d. Bar.ſocin.in cōſi.cxcv.incl. circa primuꝫ. v̄ſi.accedit in ij.parte vbi ēt qđ in oīb⁹ cenſet̃ facta equiparatio,niſi ī bis in quibus aliqđ ſpāliter reperiretur ꝯrium exp̄ſſuꝫ.

Additio Baldi.

Compromiſſum. Similitudineꝫ. Uide Innoc.extra eo.cū dilec.In glo.que incipit,hic no.qđ in oībus.ibi non appellat̃.qđ ſi eſt ac.qđ poſſit appellari,dic vt no.Hoſtiē.⁊ Ioan.and.extra eod.cū dilectus ad fi.

Ex compromiſſo. Ex ſnīa arbitri nō oritur actio nec exceptio.ſꝫ ex cōpromiſſo[b] poterit pena peti ſi ꝯueniat̃.h.d.Petitio bn̄ fundat̃ ex ꝯpromiſſo nō ex laudo ēt ſi in laudo pena ꝯpromiſſi ſit repetita ꝑ arbitruꝫ mādātē fieri ſub pena cōpromiſſi.q2 ſnīa arbitri nō obligat.ſꝫ vbi obligaret poſſet agi ex cā ꝯpromiſſi ⁊ laudi:⁊ ſic faciūt aduocati:q2 cumulāt vtrāqꝫ cām in petitiōe pene in caſu p̄dicto.¶ In textu ibi,cōpromiſſo.ſubaudi ⁊ ex laudo abſolutorio.¶ In gl.rei iu.ibi.§.interdū.dic vt ibi no.¶ In ea.glo,ſi ita ſtipulat⁹.in fi.ſꝫ tu dic ꝙ lꝫ ſit actū vt h̄ dr̄,tn̄ non dr̄ oriri actio vł exceptio ex ſnīa arbitri.vt not.Cyn.C.e.l.pe.i lec.⁊ h̄ ſm Ja.Bar.⁊ ꝯ Ja.de ra.Idē ſentit h̄ Gu.ſꝫ O do.ꝙ vbi ē appoſita clā rato manēte ꝯpromiſſo.duo videāt̃ ꝯpromiſſa.vnū cū pena alterū ſine pena ⁊ iō virtute clē hꝫ locū emologatio ⁊ orit̃ actio vt.l.pe.C.e.Nō tn̄ iſta emologatio pōt fieri an̄ laudū ſꝫ tm̄ poſt.⁊ hāc diſtinctionē multi doct.approbāt.Alij tenēt ꝯriā opi.ſcꝫ ꝙ vbi eſt appoſita pena nō hꝫ locum emologatio.vt no.ĵ.de re iu.l.ait p̄tor.de verbo.ſigni.l.notionē.⁊.C.de iudeis.l.iudei.q2 ꝓuiſio hoīs fecit ceſſare extraordinariā ꝓuiſionē legis.vt.l.fi.de pactis ꝯuē.qđ aūt iſta ꝓuiſio.l.pe.C.e.ſit extraordinaria apparet q2 nō hꝫ locū niſi ī certis caſib⁹.Itē q2 eſt ꝯ regulā.l.ꝓuatoꝝ.C.de iur.om.iu.Ego teneo diſtictionē huius gl.qđ aut eſt īſerta clā aut nō,nec ob.l.fi.C.de pac.cōuē.q2 illud verū niſi in ꝓuiſione hominis videat̃ reſeruata ꝓuiſio legis ⁊ ita hic virtute clē.¶ Quero qđ de laudo arbitrorū an tacite emologet̃:⁊ dico ꝙ non:q2 ꝓcedit ad inſtar ꝯtractus ⁊ nō iudicij.vnde quādocūqꝫ poſſet peti reductio ad arbitriū boni viri.facit quod not.in.l.fin.C.de contrahēda emp.⁊ in.l.ij.š.de reſcin.vendi.de hoc ꝑ ꝯ.in ſpe.de arbi.§.ſequitur.verſi.ſed intra qđ tempus.⁊ tāgit Inno.de iureiuran.c.quintauallis.⁊ facit.ĵ.eodem.l.non diſtinguemus.§.cum quidam. Bal.

b ¶ Ex cōpromiſſo. Adde Barto.in.l.fi. de bonoꝝ poſ. ſecundū tab.

1 ☞ Reductio per officium iudicis petitur.
2 Actio in tribus caſibus dari permittitur.

Ex compromiſſo. ¶ Ibi, in fine. Adđ ꝙ notat.Inn.extra.e.dilecti.⁊.c.ꝑ tuas.eodē titu.ibi oīno videas.⁊ de iureiu.quintauallis.ibi omnino vid.⁊ matha.titulo de arbitris.¶ In gl.q̃ incipit.ſcꝫ rei.ſubſcripſerūt dicēdo cōſentio vel non cōtradico.vt no.Inno.extra eo.ꝑ tuas.¶ In eadē glo.ibi,idē quādo.x.diebus.Sed pone qđ eſt cōpromiſſum in arbitratorē nunquid habet locū emologatio:⁊ vr̃ qđ ſic.Nā ſic eſt in arbitro ergo idē dꝫ eſſe in arbitratore.puta ſpecies appellādo ⁊ pacto reductionis ad arbitriū boni viri.⁊ legitur.ĵ.eo.nō diſtinguemus.§.cū quidā.
1 in fi.† In ꝯ.reductio petit̃ ꝑ officiū iudicis ptꝫ exp̄ſſe.vt.ĵ.ď ꝯhen.emp.l.officio.ſed officiū iudicis eſt perpetuū.vt not.C.de p̄ſcriptio.xxx.anno.ſicut.⁊.C.de fal.q̃rela.q2 hꝫ inſtar pſonaliū actionū.ergo ⁊c.vt.C.de ꝯſti.pecunia.l.ij.p̄terea laudū quatenus eſt iniquū vr̃ nullū:q2 ptās arbitratoris pendet ex cōſenſu:⁊ in hoc deficit cōſenſus ptiū.vt.l.ſi pater.q̃ in frau.ſed de nullitate pōt cognoſci ꝑpetuo.vt.l.ſi expreſſuꝫ.de appel.⁊ no.ꝑ Inn.de appella.dilecto.de hoc dic vt in ſpe.eo.ti.§.ſequit̃.v.ſꝫ intra qđ tp̄s petet̃.⁊ idē tꝫ Inn.de iureiur.quintauallis.ſed infra q̄tū tp̄s debet fieri perſecutio iſtius petitionis:dic vt in ſpe.eo.ti.in principio §.qđ ſi a tēpore.¶ In ea.glo.ibi,que ſunt cōtra.ita notat̃ hic.⁊.l.ait pretor.ĵ.de re iudi.⁊.l.notionē.de verborū ſigni.alias diſtinguit̃ ſi ſit appoſita pena ⁊ nihil operat̃ emologatio vbi nō eſt appoſita.⁊ ita loquit̃ lex not.in arbitris.Et eſt ratio q2 ꝑ ꝓuiſionē hominis de iure cōmuni inductā ceſſat ꝓuiſio legis extraordinaria.vt ĵ.de precario.l.⁊ hꝫ,⁊.l.ſi cū dotē.in p̄n.ĵ.ſolu.ma.⁊ de pactis cōuētis.l.fi.Si aūt ꝓuiſio legis eſt ordinaria:tūc nō ceſſat ꝑ ꝓuiſionē hominis.vt.d.l.recuſare.§.titius.⁊.l.ſctā.§.j.ađ trebel.⁊ ita no.in.l.iudei.C.de iudeis.in gl.⁊ hoc ſequit̃.⁊ in glo.⁊ hec eſt ipſa veritas.Cy.querit̃ ſi duo cōpromiſerūt in arbitrū ⁊ ꝓmiſerūt ſtare ſnīe ſub certa pena ꝓmiſerūt dico ꝑ ſtipulationē:⁊ dictū fuit pena ſoluta vel nō,ratū remaneat cōpromiſſum poſtea alter ſnīe arbitri paret alter nō paret nūqđ is q paret poterit penā petere ⁊ nihilominus agere ad id qđ arbiter p̄cepit dare vel forte alterū nō parentē exce.repellere:⁊ dicit Azo ꝙ ſic,pro eo facit qđ eſt ſupra.de trāſac.qui fidē.⁊.C.de trāſac.cum proponas.⁊.ĵ.de de ver.ob.Ita ſtipula.in fine.Sed Jac.de bel.nō approbat hoc dicēs ꝙ pena ſoluta vlterius nec agi nec excipi pōt.ꝑ eo facit ꝙ pena ſoluta receſſum eſt a compromiſſo vt hic.⁊.C.eod,l.j.⁊ aut̃.decernit.
2 ¶ † Itē in tribus caſibus ꝑmittit̃ actio dari.vt.C.e.ne in arbitris.vt.l.cū antea.ergo in ceteris ꝓhibet̃ argumētū.l.p̄tor ĵ.de iud.⁊ illud nō eſt de illis.nō ob.l.alleg.pro dn̄o Azo.q2 illa loqt̃ penitus in extranea materia:nō aūt in arbitris.q2 in eis ſecus eſt.vt.š.dictū eſt.Uel ſi vis ſuſtinere opi.dn̄i Azo.dic ꝙ hic duo fuerūt cōpromiſſarij q2 v̄ba p̄dicta important repetitionē vt.ĵ.qb⁹ mo.vſuſfr.pet.l.ſi eū in annos.ſm Gul.de cu.vnū cū pena qđ fuit cū fuit cōpromiſſum ſub certa pena ⁊ ex vi huius cōpromiſſi poterit pena peti.Itē fuit ſm ſine pena dū dictū fuit ſine pena rato manēte laudo:⁊ ex vi huius cōpromiſſi ſine pena poterit agi ad id qđ arbiter p̄cepit vel ſi ammodo obtemperat̃ agat̃:excipi poterit ab eo q obtēperat.q2 illud ſcđm compromiſſum fuit exp̄ſſe emologatuꝫ qđ eo ꝓbatur:q2 ꝓmiſerūt cōpromittētes exp̄ſſe ſtare ſententie arbitri.Cum dictū fuit pena ſoluta rato manente laudo.vnde ex eo bene dat̃ actio ⁊ exceptio.vt.C.e.ne in arbi.Et idē ſi tacite fuiſſet emologatū huiuſmodi cōpromiſſum.do.Jac.de ranē.dicit idem quod Jac.de bel.q2 partes nō poſſunt facere ratā ſententiā anteq̄ ferat̃.de hoc ſpecul.eo.tit.§.ſequit̃.ver.quid ſi in ꝯpromiſſo penali.Sed poſtea poſſunt expreſſe vel tacite ⁊ ſi poſſet agi ſentētia ꝑus ratificata forte derogет illi lege priuatorū.⁊ forte illa de cā fuit introductuꝫ ne cōpeteret actio ex ſentētia vt.l.priuatoꝝ.š.de pactis.l.ij.Cy.⁊ dic de hoc.C.eo.l.pe.in lr̄a.⁊.C.de iudeis.l.iudei.⁊ gl.hic poſita eſt vera ſm Cy.Gul.de cu.dicit idem ꝙ Jac.nō obſt.qđ ſint duo cōpromiſſa.q2 ꝯcedo tamē nō ꝯcurrūt eodē tp̄e.ſed vnū eſt collatum poſt aliud.vnde bene cōcedo quod pena cōmiſſa poſſet iterū laudari vi noui compromiſſi directi in tēpus pene cōmiſſe.nam ſecundū compromiſſum eſt cōditionale ergo non cedat anteq̄ exiſtat cōditio per cōmiſſionem pene ex laudo ergo lato vi primi cōpromiſſi cum nō ſit niſi vnū laudū,⁊ ineſt nouatū per commiſſionem pene vel ſublatum non pōt agi:⁊ hoc vr̃ ipa veritas.ſed ſpe.tꝫ ſm O ld.vt no.in ſpe.e.ti.§.ſequit̃.v̄ſi.quid ergo ſm p̄miſſa.ibi videas.ꝙ aut ꝓceſſus factus intelligat̃ vi vnius compromiſſi.patet q2 vna lit.conteſt.vnum iuramentū calumnie.vnū lau.ergo vnū cōpromiſſum.Sed ſi vis ſuſtinere O doct.dic ꝙ nil repugnat duo compromiſſa cōcurrere reſpectu vnius ꝓceſſus.nam due poteſtates quandoqꝫ concurrunt in vnum effectum.extra de p̄ben.ſic.⁊ duo tituli ad idem dominium.vt.ĵ.ex plurimis.

Tabeo ait. In tex.ibi,dari.ſ.ope reſtitutionis nō ipſo iure tenuit cōpromiſſum q2 fuit factū cū minore q non habebat curatorē.⁊ promittere eſt cōtrahere inter ipſos cōpromittentes.ergo ⁊c.vt.l.ſi curatorē habens.C.de in integ.reſti.ſm Cynum in addi.facit quod notat Barto.š.l.j.¶ In gloſ.qualiter.ibi firmandū.vel dic circa hoc vt no.in Specu.de arbi.§.reſtat.verſic.quid de minore.Cyn.in ea.gloſſa ibi,maior.⁊ not.quod ille qui reperitur damnatus preſumit̃ tūc fuiſſe legitime etatis niſi fuerit cōdemnatus vt minor.et eſt not.dictum in ſeipſum.ſed non confert ad veritatem litere.

1 ☞ Acceptans compromiſſum renuntiare non poteſt.
2 Executores teſtamentorum an poſſint renuntiare officio.

Tametſi neminem. Officiū voluntarie ſuſceptū eſt neceſſario exequēdū.h.d.¶ In text.ibi.cogit.ſ.a p̄n.no.qđ nemo co-
1 git̃ acceptare cōpromiſſuꝫ.¶ † Itē no.ꝙ poſtq̄ qs accepta-
2 uit cōpromiſſuꝫ nō pōt renūtiare.† Extra no.ar.ꝙ executores teſtamētoꝝ poſſunt renūtiare officio anteq̄ acceptēt,ſec⁹ ſi iam acceptauerūt:q2 equiparant̃ arbitris vel procuratoribus.lꝫ quidā equiparēt eos tutorib⁹.⁊ male ſm Cy.in addi.

Interior

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN